

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.175/2025/6.
A felperes:	felperes (cím1)
Az alperes:	vármegyei1 Rendőr-főkapitányság (cím2)
Alperes képviselője:	dr. Horváth Bernadett kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	közzszolgálati jogviszonyból származó jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (13. és 14. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Pécsi Törvényszék 9.K.700.821/2024/13. számú ítélete

V É G Z É S

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az alperes helységi Rendőrkapitányságán kiemelt főelőadó (bűnügyi elemző- értékelő) beosztást töltött be. A 2021. január 13-án kelt alkalmassági kategóriát megállapító okirat szerint a beosztása I. alkalmassági kategóriába tartozik. A helységi Rendőrkapitányság vezetője a 2024. január 12. napján kelt szám1 számú munkáltatói intézkedésével a felperest 2024. január 15. napjától 2024. május 15. napjáig, határozott időre, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 60. § (1) bekezdése alapján szolgálati érdekből a vármegyei1 Rendőr Főkapitányság Igazgatóság1Főosztálylára átrendelte. Az átrendelésről szóló munkáltatói intézkedés tartalmazta, hogy – a munkavégzés helyének változására tekintettel – a felperesnek az utazási költségtérítés iránti igényét kérelem formájában kell benyújtania, amelyről az alperes Igazgatóság2a gazdasági szempontok szerint dönt.

[2] Az átrendelést elrendelő munkáltatói intézkedést megelőzően, 2024. január 12. napján a helység1 Rendőrkapitányságon a felperes, a rendőrkapitányságvezető-helyettes, és a hivatalvezető részvételével egyeztetést tartottak a felperes átrendelésével kapcsolatos költségtérítés vonatkozásában, mely egyeztetésről készült jegyzőkönyv tanúsága szerint a felperes tájékoztatást kapott arról, hogy a munkába járáshoz az alperes szolgálati gépjárművet nem tud biztosítani, a tömegközlekedés igénybevétele esetén a munkáltató a vármegyebérlet 86%-át téríti meg. Tájékoztatást kapott továbbá arról, hogy meghatározott feltételekkel lehetősége van saját tulajdonú gépjármű igénybevételére is, melyről a munkáltató gazdaságossági szempontok szerint hozza meg a döntését. A felperes az egyeztetésen kijelentette, hogy a feltételeknek megfelelő gépjárművel rendelkezik, és megértette, hogy a költségtérítésről szóló döntést a munkáltató gazdasági szempontok alapján hozza meg.

[3] A felperes 2024. január 15. napjától a saját tulajdonát képező gépjárművel oldotta meg a lakóhelyéről a helység2on lévő szolgálati helyére történő munkába járást, majd 2024. február 1. napján kérelmet terjesztett elő az alperes vezetőjénél a munkába járáshoz saját tulajdonú gépjármű igénybevételének engedélyezésére, melyet családi körülményeivel, gyermeke kialakult betegségével, valamint a tömegközlekedés aránytalanul hosszú időigényével indokolt. Az alperes közigazgatási osztályvezetője által 2022. február 22. napján kelt válaszelevelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a rendőrfőkapitány a tömegközlekedéssel való munkába járás költségtérítésének a kifizetését engedélyezte. Ezt követően a felperes továbbra is a saját gépjárműve használatával oldotta meg a munkába járást.

[4] 2024. május 6. napján a felperes kérelmezte az átrendelésének fenntartását 2024. szeptember 15. napjáig a helység3i Rendőrkapitányságon elemző-értékelő beosztás ellátásával. A kérelemre az alperes érdemi választ nem adott, majd az átrendelés időtartamának lejártát követő napon, 2024. május 16-án személyügyi megbeszélést tartott a felperes szolgálati viszonyának módosításáról és más beosztásba helyezéséről. Ennek eredményeképp a 2024. május 16. napján kiadmányozott szám2 számú munkáltatói intézkedéssel a felperes hivatásos szolgálati jogviszonya 2024. május 16. napjával módosításra került, a felperes beosztása kiemelt főnyomozó beosztásra, illetménye a korábbi 874.500 forintról 911.900 forintra, alkalmassági kategóriája a „C” besorolási kategórián belül III. kategóriára változott. A munkáltatói intézkedés tartalmazta, hogy a képesítési követelményeknek a felperes a felsőfokú végzettségére, valamint felsőfokú szakképesítésére tekintettel megfelelt.

[5] A felperes 2024. május 31. napján szolgálati panaszt terjesztett elő, melyben kérte az átrendeléssel kapcsolatban felmerült napi munkába járással kapcsolatos költségei és napidíja megtérítését, valamint a szolgálati jogviszonya módosításának jogellenessége miatt az eredeti, alkalmassági csoport szerinti elemző-értékelő beosztásba történő visszahelyezését. Az alperes a szolgálati panaszt az határozat1 számú határozatával elutasította.

A kereset, a védirat és az alperesi viszontkereset

[6] A felperes keresetében az alperesnek az átrendelése időszakára 438.439 forint költségtérítés és 28.060 forint napidíj megfizetésére kötelezését, valamint a 2024. május 16. napján kelt szolgálati jogviszonya módosításáról rendelkező munkáltatói intézkedés jogellenességének megállapítását és az eredeti beosztásába történő visszahelyezését kérte. Jogsabálysértésként a Hszt. 2. § 4. és 27. pontjára, 3. §-ára, 4. § (1) bekezdésére, 5. § (1)-(2) bekezdésére, 8. § (1)-(2) bekezdésére, 9. § (1) bekezdésére, 44. § (2) bekezdésére, 53. § (1)-(2) bekezdésére, 60. § (1) bekezdésére, 152. § (2) bekezdésére, a Bűnügyi Elemzési Szabályzatról szóló 23/2018. ORFK utasítás 2. g) és 6-7. pontjaira, a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél foglalkoztatott hivatásos állomány és rendvédelmi igazgatási alkalmazotti állomány alkalmasságvizsgálatáról szóló 45/2020. (XII. 16.) BM rendelet (továbbiakban: 45/2020. BM rendelet) 51.§-54.§-aira, a Rendőrség állományának alkalmasságvizsgálatáról szóló 35/2020. (XII. 23.) ORFK utasítás (a továbbiakban: 35/2020. ORFK utasítás) rendelkezéseire és 1. mellékletére, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos szolgálati viszonyban álló tagjai illetményének és egyéb juttatásainak megállapításáról, valamint a folyósítás szabályairól szóló 33/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: 33/2015. BM rendelet) 17.§-21.§-aira, a gazdálkodási szabályzatról szóló 7/2018. (II. 28.) ORFK utasítás (a továbbiakban: 7/2018. ORFK utasítás) 179/A. és 192. pontjaira hivatkozott. Előadta, hogy a 2024. május 16. napján kelt munkáltatói intézkedést megelőzően az alperes a kategóriaváltáskor a 45/2020. BM rendelet és a 35/2020. ORFK utasítás alapján kötelező alkalmassági vizsgálatot nem végezte el, anélkül helyezte a korábbi I. kategóriába tartozó beosztásból III. alkalmassági kategóriába tartozó beosztásba. Emellett a 37 éves szolgálata alatt nyomozói tevékenységet soha nem végzett. A költségtérítés vonatkozásában kifejtette, hogy a 2024. január 12-én tartott megbeszélésen úgy nyilatkozott, hogy saját tulajdonú gépjárművel tudja megoldani a munkába járást. Mivel szolgálati érdekből került sor az átrendelésére, rá a 33/2015. BM rendelet belföldi kiküldetésre vonatkozó szabályai az irányadóak, e körben a jegyzőkönyvben szereplő tájékoztatás téves. Részére a gépjármű igénybevétele engedélyezésre került és a munkáltató csak a 2024. február 22. napján kelt levelében tájékoztatta arról, hogy a tömegközlekedéssel való munkába járást engedélyezte. Eddig az időpontig teljesen jogosan vette igénybe a gépjárművét, mellyel kapcsolatban költségtérítésre jogosult. Ugyanakkor a költségtérítésre ezt követően is jogosult, mert az engedélyezett gépkocsihasználatot az alperes nem vonta vissza. Sérrelmezte az átrendelése indokát, álláspontja szerint arra nem szolgálati érdekből, hanem a vezető részéről vele szemben kialakult bizalomvesztés miatt került sor, mellyel az alperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, a joggal való visszaélés tilalmát, a jóhiszemű és tisztességes eljárás elvét, valamint a kölcsönös együttműködés alapelvét. Ezen jogsérrelmeivel kapcsolatban azonban a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 38. § (1) bekezdés szerinti konkrét kereseti kérelmet (milyen döntés meghozatalát kéri a bíróságtól) nem jelölt meg.

[7] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte. Elismerte, hogy a Hszt. 168. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felperes az átrendeléssel kapcsolatban költségtérítésre jogosult és arra a 33/2015. BM rendelet szabályai az irányadóak, azonban a BM rendelet 19. §-a alapján az igénybe vehető közlekedési eszközt az állományilletékes parancsnok határozza meg. A 7/2018. ORFK utasítás 191. pontja értelmében a saját tulajdonú gépjármű használata akkor megengedett, ha azt a kiküldetést elrendelő előzetesen engedélyezte. A 2024. januári

jegyzőkönyv tartalmazza, hogy a saját tulajdonú gépjármű használatának engedélyezéséről gazdaságossági szempontok figyelembevételével az alperes Igazgatóság2a dönt. A felperes 2024. február 1. napján adta be a kérelmét, melyet megvizsgálva a munkáltató a tömegközlekedéssel történő bejárás támogatását engedélyezte. Ezt megelőzően a felperes kérelmet nem nyújtott be, saját gépjárműhasználat részére nem került engedélyezésre. Vitatta a megjelölt költségterítés összecszerűségét is. Az új beosztásba helyezését megelőzően pedig az alkalmassági vizsgálatra azért nem került sor, mert az tervezetten 2024. 21. hetében történt volna; a felperes új beosztásában azonban a betegállománya és szabadságolása miatt egyetlen napot sem dolgozott.

Az első tárgyaláson előterjesztett (9.K.700.821/2024/5. számú jkv. 11. oldal), majd a 7. sorszámú beadványban kimunkált viszontkeresetében a felperes új beosztásba helyezése kapcsán keletkezett illetménykülönbözetének (bruttó 236.427 forint, nettó 157.223 forint) a visszafizetésére kötelezését kérte arra az esetre, ha a bíróság a munkáltatói intézkedést visszamenőlegesen jogellenesnek ítélné. Viszontkeresete alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezést nem jelölt meg.

[8] A per során az alperes - a felek által nem vitatottan - a felperes által igényelt napidíjat a felperes részére megfizette.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperes 2024. május 16. napján kelt szám3 számú munkáltatói intézkedését megsemmisítette, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A viszontkeresetben foglaltaknak helyt adva kötelezte a felperest, hogy az alperes részére bruttó 311.227 forintot (nettó 206.966 forintot) fizessen meg. A 45/2020. BM rendelet 51-54. §-aira hivatkozással megállapította, hogy a felperes esetében kategóriaváltáshoz kapcsolódó, megelőző alkalmassági vizsgálat lefolytatására nem került sor, emellett az alperes nem igazolta, hogy a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet 19. §-a szerinti kiválasztási eljárásra vonatkozó rendelkezéseit betartotta volna. Mindezek alapján a felperest 2024. május 16. napjától új beosztásba helyező munkáltatói intézkedését megsemmisítette. Az átrendelés okának szolgálati érdekét jogszerűnek találta, azzal kapcsolatban az általános magatartási követelmények sérelmét, illetve joggal való visszaélést nem állapított meg. A felperesnek a gépjárműhasználatból eredő költségterítés iránti kérelmét szintén nem találta megalapozottnak. E körben megállapította, hogy az alperes a gépjárműhasználatra - a felperes állításával ellentétben - engedélyt nem adott, a 2024. január 12. napján kelt jegyzőkönyv csupán lehetőségeket vázolt fel hangsúlyozva, hogy a döntést az alperes gazdaságossági szempontok alapján hozza meg. A felperes engedély hiányában, a saját döntése alapján használta a gépjárművét munkába járásra annak ellenére, hogy annak magasabb költségével maga is tisztában volt. Azt, hogy a munkáltató szempontjából mi minősül gazdaságosnak és célszerűnek, a munkáltató volt jogosult eldönteni. Az alperes a 2024. február 22-i döntésével egyértelműen arról tájékoztatta a felperest, hogy a tömegközlekedéssel való munkába járást támogatja. A felperes ennek

tudatában döntött úgy, hogy továbbra is a saját gépjárművét használja. Mivel a napidíjat az alperes a felperes részére időközben megfizette, ezért e körben döntenie nem kellett. A viszontkereset kapcsán megállapította, hogy a munkáltatói intézkedés megsemmisítése folytán az eredeti állapot helyreállítása szükséges, mely a felperes javára – az eltérő összegű illetmények miatt – havi bruttó 37.400 forint illetménykülönböt jelentett, melynek visszatérítésre köteles. A felperes a magasabb illetménnyel járó kiemelt főnyomozó feladatokat nem látta el (szabadságolására és betegállományára, majd beosztásra alkalmatlannak minősítése folytán), ennek ellenére magasabb illetményben részesült. Rögzítette, hogy ugyan a bíróság az alperesi intézkedést jogellenesnek találta, azonban a Hszt. 10. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezmények alkalmazására nem látott lehetőséget, miután a felperes kiemelt főnyomozói tevékenységet ténylegesen nem végzett. A felperes akkor lett volna jogosult a magasabb illetményre, ha a főnyomozói feladatokat ténylegesen ellátja. A visszafizetendő illetménykülönböt összegét a 2024. május 16. napjától 2025. január 31. napjáig kifizetett illetmény figyelembevételével állapította meg.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[10] A felperes fellebbezésében kérte a viszontkereset tekintetében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az illetménykülönböt tekintettel megállapított fizetési kötelezettsége “felfüggesztését”, valamint a költségterítés iránti kereseti kérelem elutasítása tárgyában hozott döntés megváltoztatását, és alperesnek 438.439 forint költségterítés megfizetésére kötelezését. Emellett kérte az alperes kötelezését az elsőfokú eljárásban felmerült 11.724 forint és 13.503 forint költsége vonatkozásában. Rögzítette, hogy a fellebbezése az elsőfokú ítéletnek a 2024. május 16. napján kelt szám3 számú munkáltatói intézkedés megsemmisítése vonatkozásában hozott döntését nem érinti. A viszontkereset tekintetében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Hszt. 10. § (1) bekezdését, mivel a kifizetett illetményre jóhiszeműen szerzett jogot. Emellett az a Hszt. 154. §-a és 168. § (1) bekezdése alapján őt megillette, így azt tőle visszakövetelni nem lehet. Az, hogy a kinevezése módosítását követően betegállományban volt, a beosztását és az ahhoz kapcsolódó illetményét nem érintette, azt nem a tényleges munkavégzés alapozza meg, arra jogszerűen tarthatott igényt.

Továbbá a magasabb illetményre (10. besorolási fokozatra és 100%-os hivatásos pótlékra) a kinevezése módosításától függetlenül is jogosultságot szerzett, mivel az alperes a kinevezés módosítását megelőzően tévesen sorolta őt I. alkalmassági kategóriába tartozó munkakörbe, így jogellenesen állapította meg a hivatásos pótlékát 50%-os mértékben. Ezen munkáltatói intézkedéssel szemben a Pécsi Törvényszéken 9.K.700.429/2024. számon per van folyamatban. Másfelől a 10. besorolási fokozatot a kinevezés módosítását megelőzően elérte, így a kinevezése módosításától függetlenül is magasabb illetményre volt jogosult. Ezt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. Jogellenesen állapította meg azt is, hogy a 2024. január 15. napjával történő átrendelésének szolgálati érdekre való hivatkozása jogszerű. Az alperes egyértelműen azért döntött az átrendeléséről, hogy a kapitányság vezetője közeléből eltávolítsák, arra sem létszámhiány, sem egyéb szolgálati érdek nem szolgált alapul; ezáltal a munkáltatói intézkedés a Hszt. 4. § (1) bekezdése szerinti joggal való visszaélés tilalmába ütközik. E körben hivatkozott a Kúria 5/2017. (XI. 28.) KMK véleményének 1.) pontjában foglaltakra. A szolgálati érdek meglétének a bizonyítása az alperest terhelte volna, ilyen indok

fennálltát azonban nem igazolta. A költségtérítés tekintetében is jogszabálysértő az ítélet, mivel nem vette figyelembe a költségtérítés célját, a kiküldetés elrendelésének szabálytalanságait (előzetesség hiányát; rendelvénnyel átadásának hiányát; a pénzügyi engedélyezés során az iskolarendszerű oktatásra vagy képzésre vonatkozó szabályok téves alkalmazását), valamint azt, hogy az átrendelésre szolgálati érdekből került sor, melynek kapcsán a hivatásos állományú tag ezzel járó költségeit meg kell téríteni. Az alperes szolgálati gépjárművet nem tudott biztosítani, a saját tulajdonú gépjárműve pedig az igénybevétel feltételeinek megfelelt. Az alperes sem a 2024. január 12-i megbeszélésen, sem a 2024. január 15. napján kelt átrendelésében nem tiltotta meg részére a saját gépjárművel történő munkába járást. Erről kizárólag a 2024. február 22. napján kelt levelében tájékoztatta, azt megelőzően jogszerűen került a gépjármű igénybevételre. A napidíj megfizetési kötelezettségének az alperes ugyan eleget tett, azonban "késedelmi pótlékot" utána nem fizetett, erről a bíróság nem rendelkezett. A hatékony jogvédelem elmaradása kapcsán hivatkozott a Kp. 2. § (1) bekezdésének a sérelmére is.

[11] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyást, és a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költségei megtérítésére kötelezését kérte. Hivatkozott arra, hogy a felperes kizárólag az átrendelés meghosszabbítása iránti kérelme elutasítását követően sérelmezte annak jogellenességét, ugyanakkor érdekvédelem védelme érdekében a költségtérítés részletes szabályait azonban a 33/2015. BM rendelet állapítja meg. A BM rendelet 32. §-a értelmében a más helyiségbe történő átrendelés esetén a költségtérítésre a belföldi szolgálati kiküldetésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A BM rendelet 19. §-a értelmében az utazással kapcsolatban felmerülő többletkiadások megtérítését az állományilletékes parancsnok határozza meg. A 7/2018. ORFK utasítás 191. pontja alapján saját tulajdonú gépjármű használatára költségtérítés ellenében akkor kerülhet sor, ha azt a kiküldetést elrendelő előzetesen engedélyezi. Felperes ilyen előzetes engedéllyel nem rendelkezett függetlenül attól, hogy a tömegközlekedéssel való munkába járás engedélyezéséről a felperest csupán 2024. február 22. napján tájékoztatta. A Hszt. 10. § (1) bekezdésében meghatározott jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogokkal kapcsolatban előadta, hogy a felperes egy percet sem dolgozott az új beosztásában, ezen okból a beosztáshoz tartozó magasabb illetményre sem jogosult. Az, hogy a felperes az elsőfokú bíróság jogértelmezésével nem értett egyet, nem jelenti a Kp. 2. § (1) bekezdésének a sérelmét.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[12] A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

[13] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a

fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási jogszabályt sértett a felperes napidíjával kapcsolatos kereseti kérelme elbírátlansága kapcsán, továbbá a viszontkereset befogadhatósága vizsgálatának elmulasztásával, ezt meghaladóan döntése anyagi jogszabályt is sért. A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[14] A felperes keresete több, egymástól jól elhatárolható kereseti kérelmet tartalmazott. Kérte egyrészt a 2024. május 16-i munkáltatói intézkedés jogellenességének a megállapítását és az eredeti munkakörébe történő visszahelyezését; a 2024. januári átrendeléssel kapcsolatos utazási költségeinek a megtérítését és napidíjának megfizetését. Ezen túlmenően a 2024. januári átrendelése kapcsán annak jogellenességével kapcsolatos sérelmeket is megfogalmazott, ezen jogsérelméhez azonban konkrét kereseti kérelmet (milyen döntés meghozatalát kéri e vonatkozásban a bíróságtól) nem társított. Emellett az elsőfokú bíróság feladatát képezte az alperes viszontkeresetének az elbírálása is.

[15] A Kp. 85. §-a értelmében a bíróság a közigazgatási tevékenység (a munkáltatói intézkedés) jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között, a megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja. A Kp. 86. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy az ítéletben a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemről döntést kell hozni. A Kp. 85-86. § helyes értelmezése szerint a bíróság kötve van a felperes keresetéhez. A bíróság ebből következően nem teljeskörű felülvizsgálatot végez, így nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a fél a felülvizsgálatot milyen okból és milyen tartalommal kéri (EBH2016.K.10.). A Kp. ily módon továbbra is fenntartotta a kereseti kérelemhez kötöttség elvét, ezt kiegészítette a kérelem kimerítése, azaz valamennyi kereseti kérelemről való döntéshozatal kötelezettségének rögzítésével. Peradat, hogy a napidíj tekintetében az alperes a kereseti követelésnek eleget tett, azt a felperesnek megfizette, melynek perjogi következményeit azonban az elsőfokú bíróság nem vonta le, ezáltal a kereseti kérelem eljárásjogilag nem került elbírálásra. Az, hogy a bíróság az ítéletének indokolási részében említést tesz arról, hogy az alperes ezen kereseti követelésnek a per során eleget tett, nem minősül a kereseti kérelem kimerítésének. A Kúria az EBH2018. K.13. számú döntésében kimondta, hogy az ítéletnek az előterjesztett kereset minden egyes részére kell tartalmaznia rendelkezést és indokolást. A Kúria emellett számos további döntésében (pl. Kfv.37.749/2023/11.; Kfv.37.050/2024/10.) rögzítette, hogy az ítéletben a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemről döntést kell hozni. Amennyiben a kereseti kérelemnek a per során az ellenérdekű fél eleget tesz, úgy a bíróságnak ennek perjogi következményeit kell levonnia, ellenkező esetben a kereset ezen része elbírátlan marad. A per során az elsőfokú bíróság a napidíjjal kapcsolatos kereseti kérelem elbírálását, illetve perjogi lezárását elmulasztotta, sőt, azt sem vette figyelembe, hogy a felperesnek a megfizettet napidíjjal kapcsolatban járulékos – azaz késedelmi kamat iránti – követelése is volt; az elsőfokú bíróság ugyanakkor sem egyiknek, sem másiknak nem vonta le a perjogi következményeit. Ez a súlyos eljárásjogi szabálysértés az elsőfokú bíróság döntésének hatályon kívül helyezését önmagában megalapozta, az a másodfokú bíróság által nem pótolható.

[16] A 2024. május 16-i munkáltatói intézkedés kapcsán az elsőfokú bíróság szintén téves jogkövetkeztetéseket vont le, azonban a Kp. 108. § (1) bekezdésének korlátozó szabálya folytán - erre irányuló fellebbezési kérelem hiányában - a másodfokú bíróság döntésében az

elsőfokú ítéletet ezen részét nem érinthette. Ugyanakkor a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy jelen per tárgya nem az alperesi intézkedés Hszt. 10. § (1) bekezdése szerinti érvénytelenségének (semmisségének, megtámadhatóságának), hanem jogellenességének a megállapítása volt. A jognyilatkozat akkor megtámadható, vagy semmis, ha a Hszt. 7. § (1) bekezdése szerinti megtámadhatóság valamely törvényi oka fennáll, vagy egyébként olyan súlyos alaki vagy anyagi jogi hiányosságban szenved, mely alapján azt a keletkezésére visszamenőlegesen nemlétezőnek kell tekinteni. A semmisség lényege az, hogy a felek jognyilatkozata alkalmatlan arra, hogy a célzott joghatást kiváltsa (BH2021. 173.). Jelen esetben az alperesi intézkedés vonatkozásában sem megtámadhatósági, sem semmisségi ok nem állt fenn, az érvényesen létrejött, s utóbb jogellenesnek bizonyult, ebből következőleg a Hszt. 10. § (1) bekezdés szerinti jogkövetkezmények alkalmazása szóba sem kerülhetett, mivel azok az érvénytelen jognyilatkozatra irányadók. Ahogy azt a Kúria ugyan eltérő tényállású, azonban a jogkérdés (érvénytelenség – jogellenesség) megítélése szempontjából analóg döntésében (BH2021. 173.) kifejtette, „a munkaszerződés az Mt. 45. § (1) bekezdésében foglalt kötelező tartalmi elemekben való megállapodással jön érvényesen létre. Amennyiben munkavédelmi szempontból a foglalkoztatás nem szabályos, ez nem eredményezi a munkaszerződés semmisségét. A munkaszerződés érvénytelenségével nem azonos a foglalkoztatás jogellenessége.” Jelen esetben tehát a kinevezés módosítás - mint azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította - nem semmis, hanem jogellenes volt.

[17] A fentiekből következik, hogy a munkáltató a saját jogellenes intézkedésére alapítottnan követelést a munkavállaló irányában nem támaszthat, neki a saját jogellenes magatartásáért kell helytállnia. A jogellenes intézkedésére alapított viszontkereset előterjesztése ennek megfelelően fogalmilag eleve kizárt, a munkáltató illetménykülönbözetet a jogellenes intézkedésére alapítottnan nem követelhet. A jogellenes munkáltatói intézkedésnek nem az a jogkövetkezménye, hogy az alperes a beosztáshoz járó pótlékot visszakövetelheti, hanem az, hogy a felperest - betegállománya, majd alkalmatlansága hiányában - az eredeti beosztása szerint kellett volna tovább foglalkoztatnia.

[18] Ezen túlmenően az első tárgyaláson előterjesztett, s a bíróság felhívására pontosított viszontkeresetben az alperes a követelése jogalapját sem jelölte meg (annak feltüntetésére a bíróság sem szorította rá), a követelés megalapozottságára vonatkozó jogi levezetést (ugyanígy az alapul fekvő jogszabályi rendelkezést) az elsőfokú ítélet nem tartalmaz: az elsőfokú bíróság a viszontkeresetben megfogalmazott követelés jogi minősítését nem végezte el, az alperesi hivatkozást feltétel nélkül elfogadta, így ítéletéből nem állapítható meg, hogy a viszontkereset körében milyen jogszabályi rendelkezésre alapította döntését, azaz a felperes marasztalását. Rámutat a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a felperes releváns és helytálló, a Hszt. 168. § (2) bekezdése, és 161. § (1) bekezdés a) és b) pontjai helyes értelmezésén alapuló hivatkozását - miszerint az illetménykülönbözetet jelentő pótlék a beosztáshoz, s nem a tényleges munkavégzéshez kötődik - egyáltalán nem vizsgálta, de eleve azt sem tisztázta, hogy a felperes – betegállományára tekintettel – illetményben, vagy társadalombiztosítási ellátásban részesült-e, amely utóbbi körülmény a visszakövetelést szintén kizárja.

[19] A fenti jogszabálysértések miatt a másodfokú bíróság a felperes viszontkereset jogellenességével kapcsolatban előadott fellebbezési érveit érdemben nem vizsgálta,

ugyanakkor megjegyzi, hogy a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok védelme kapcsán előadottaknak – a Hszt. 10. § (1) bekezdése alkalmazhatóságának kizártsága miatt – nem volt jelentősége. Mivel az elsőfokú bíróság az illetmény jogalapnélküliségével kapcsolatos tényállást nem tisztázta és azt nem állapította meg, ezáltal az ítélete ezen részében érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan volt. A fellebbezésben előadott felperesi érvek (az illetmény téves megállapítása folytán nem keletkezett jogalap nélküli kifizetés) csak abban az esetben lett volna vizsgálható, amennyiben erre vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítéletében jogszabályokkal alátámasztott érdemi megállapítást tesz.

[20] Az átrendeléssel kapcsolatos munkáltatói intézkedés vonatkozásában az elsőfokú bíróság annak jogszerűségét állapította meg, kifejtve, hogy a döntését az alperes megindokolta. Hangsúlyozta, az, hogy a felperes irányába megrendült bizalmat ilyen intézkedés keretében kívánta az alperes orvosolni, a munkáltató diszkrecionális döntési jogosultsága volt, melynek során a hivatal megfelelő működését tartotta szem előtt. E körben a bizalomvesztés megfelleltethető volt az alperesi oldalon felmerült szolgálati érdekek. Mivel a szolgálati érdekre az alperes okszerűen hivatkozott, így az általános magatartási követelmények sérelme nem volt megállapítható. A fentiekkel összefüggésben a másodfokú bíróság mindenekelőtt rögzíti, hogy a Kp. 37. § (1) bekezdés f) és g) pontja értelmében a keresetlevél tartalmazza közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával és a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet. A Kp. 38. § (1) bekezdése pedig felsorolja, hogy a keresetben milyen döntések meghozatala kérhető a bíróságtól. A Kúria BH2024. 70. számú döntésében kifejtette, hogy amennyiben a keresetlevél nem egyértelmű és abból többféle módon értelmezhető a jogsérelem állítás, valamint többféle módon értelmezhető a vitatott közigazgatási cselekmény meghatározása, az első fokon eljáró közigazgatási bíróság feladata a Kp. 37. § (1) bekezdés f) pontja szerinti jogsérelem állítás hiánypótlás keretében történő pontosítása. Ugyanakkor nem csupán a jogsérelem megjelölésének hiányában terheli a kereset tisztázásának a kötelezettsége a bíróságot, hanem akkor is, ha az a Kp. 37.§ (1) bekezdés g) pontja szerinti egyértelmű kereseti kérelmet nem tartalmaz. Jelen esetben a felperes az átrendelését tartalmazó munkáltatói intézkedéssel kapcsolatban a jogsérelmet megjelölte (nem valós szolgálati érdek), kifejtette, hogy azt magára nézve miért tartja sérelmesnek, azonban nem jelölte meg, hogy ezzel kapcsolatban milyen döntés meghozatalát várja a bíróságtól, azaz hiányzott a kereseti kérelme. Ennek hiányában pedig az elsőfokú bíróság szükségtelenül végezte el a munkáltatói intézkedés jogszerűségének a vizsgálatát, a kereseti kérelem meglétének tisztázása nélkül arról érdemben döntené nem lehetett.

[21] Az utazási költségtérítés vonatkozásában az elsőfokú bíróság döntése szintén nem volt megalapozott. A Hszt. 169. § (1) bekezdése kógens jelleggel úgy rendelkezik, hogy a hivatásos állomány tagja részére meg kell téríteni az egyik szolgálati helyről a másikra szolgálati érdekből történő áthelyezéssel vagy átrendeléssel kapcsolatos költségeit. A (2) bekezdés szerint a költségtérítések fajtáit, mértékét, a költségtérítés feltételeit, rendjét a miniszter állapítja meg. E körben az elsőfokú bíróság – a felek előadásával egyezően – helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy a költségtérítésre való jogosultságot a 33/2015. BM rendelet, valamint a 7/2018. ORFK utasításának vonatkozó rendelkezései alapján kell elbírálni. A 33/2015. BM rendelet 19.§ (1) bekezdése szerint a hivatásos állomány tagja részére meg kell téríteni a kiküldetés teljesítésével kapcsolatban indokoltan felmerült utazási és parkolási költségeit. A (2) bekezdés alapján pedig az utazás során igénybe

vehető közlekedési eszközt – gazdaságossági és célszerűségi szempontok figyelembevételével – az állományilletékes parancsnok határozza meg. Vizsgálnia kellett tehát az elsőfokú bíróságnak, hogy az állományilletékes parancsnok milyen közlekedési eszköz igénybevételéről határozott, e körben pedig a tényállás két részre osztható. Az első részt (2024. január 15.- 2024. február 22.) illetően semmilyen parancsnoki döntés nem született, a felperes csupán tájékoztatva lett arról, hogy a munkába járásnak milyen lehetőségei vannak, valamint arról, hogy a munkáltató a költségtérítésről döntést fog hozni. Ilyen döntést azonban az állományilletékes parancsnok 2024. február 22-ig nem hozott. E körben tehát azt kellett volna vizsgálnia az elsőfokú bíróságnak, hogy a költségtérítés vonatkozásában mi lett volna a szabályos eljárás, annak a felek mennyiben tettek eleget, és döntés hiányában a vonatkozó jogszabályokból (ORFK utasításból) levezetve jogszerűen tarthatott-e igényt a felperes a saját gépjárműve használatából eredő költségtérítésre, figyelemmel arra, hogy a Hszt. kógens jelleggel írja elő a költségtérítésre való jogosultságot. A második időszak (2024. február 22-2024. május 15.) vonatkozásában a közigazgatási osztályvezető tájékoztatása azt tartalmazta, hogy a felperes belföldi kiküldetés iránti kérelmét személyl rendőrfőkapitánynak vezetői döntésre felterjesztették, melynek eredményeképp a rendőrkapitány a tömegközlekedéssel való munkába járás költségtérítését engedélyezte. Ezen időszakra vonatkozóan tehát a munkáltatói döntés rendelkezésre állt, így a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a döntés meghozatala megfelelt-e a vonatkozó előírásoknak, és a felperes ennek tükrében megalapozottan kérhette-e a keresetében megjelölt jogszabályi rendelkezések alapján továbbra is a munkába járással kapcsolatos költségtérítése megfizetését. Mivel az elsőfokú bíróság a két időszakra vonatkozó elkülönült vizsgálatot nem végezte el, és a két időszakot - az eltérő tényállás figyelmen kívül hagyásával – egybemosta, döntése nem lehetett megalapozott.

[22] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet – a fellebbezéssel nem támadott, másik szolgálati beosztásba helyezésről szóló munkáltatói intézkedést megsemmisítő részének kivételével – a fellebbezéssel érintett körben Kp. 110. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, mivel az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem volt lehetséges.

[23] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak anyagi pervezetés körében mindenképp a napidíj vonatkozásában meglévő kereseti kérelemről kell a felperest nyilatkoztatnia figyelemmel arra is, hogy a követeléssel kapcsolatban járulékos igényt (kamatkövetelést) is megfogalmazott. Ezt követően a felperesi nyilatkozat függvényében kell a szükséges eljárásjogi cselekmények meghozataláról intézkednie, vagy – amennyiben a kereseti kérelmét a felperes fenntartja - annak jogkövetkezményeit az ítéletében levonnia. Szintén anyagi pervezetés körében kell tisztáznia, hogy a 2024. január 12. napján kelt átrendelés munkáltatói intézkedéssel kapcsolatban a felperesnek a Kp. 38. § (1) bekezdése szerinti milyen kereseti kérelme áll fenn (milyen döntés meghozatalát kívánja a bíróságtól). Csak ezt követően kerülhet ugyanis a bíróság abba a helyzetbe, hogy a megfogalmazott jogsérelemről egyáltalán érdemben döntsön. A viszontkereset felől a [17]-[19] bekezdésekben foglaltak figyelembevételével szükséges döntést hoznia. Az utazási költségtérítés tekintetében külön kell vizsgálnia az engedélyezésről szóló munkáltatói döntés előtti és utáni időszakot, és arról a [21] bekezdésben meghatározott szempontok figyelembevételével döntenie.

[24] A másodfokú eljárásban a felperes perköltségigénnyel nem élt, költséget nem számított fel, így azt a másodfokú bíróságnak megállapítania nem kellett. Az alperes a másodfokú eljárásban perköltséget igényelt, azonban azt szabályosan nem számította fel, kizárólag a már nem hatályos, bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. és 4. §-aira hivatkozott, amely alapján a perköltség összege (számítási alap hiányában) nem volt megállapítható.

[25] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2026. január 27.

dr. Németh Andrea s.k.	dr. Szeles Balázs György s.k.	dr. Kinyó Krisztina s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró